

Quản lý hoạt động dạy học môn Mỹ thuật cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Vị Thủy, tỉnh Hậu Giang

Nguyễn Thị Nhí*

* Học viên Cao học Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 2/11/2024; Accepted: 12/11/2024; Published: 22/11/2024

Abstract: In order to contribute to improving the effectiveness of teaching Fine Arts in Vị Thủy district, Hậu Giang province, the author chose to research the topic “Management of Art teaching activities for primary school students in Vị Thủy district, Hậu Giang province”; the article proposes management measures from the results of the above research.

Keywords: Teaching management, primary school Fine Arts, Vị Thủy district, Hậu Giang province

1. Đặt vấn đề

Mỹ thuật là môn học bắt buộc trong trong giai đoạn giáo dục cơ bản của chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Đây là môn học thuộc lĩnh vực nghệ thuật thị giác. Đối với dạy học môn Mỹ thuật ở các trường tiểu học ở huyện Vị Thủy, tỉnh Hậu Giang, việc nâng cao chất lượng dạy học đã được các cấp quản lý quan tâm triển khai thực hiện. Tuy vậy, với chương trình giáo dục Mỹ thuật hiện hành, việc triển khai còn một số bất cập. Điều kiện dạy và học Mỹ thuật của giáo viên và học sinh còn nhiều khó khăn, trình độ giáo viên Mỹ thuật còn chưa đồng đều ở nhiều nơi; giáo viên còn chưa chuyên sâu về chuyên môn, chưa được tập huấn các phương pháp mới, chưa hiểu đúng về phương pháp mới; còn gặp nhiều khó khăn, lúng túng trong xây dựng kế hoạch dạy học theo chủ đề và thiết kế các HĐDH chưa sâu, chưa tạo hứng thú cho học sinh. Giáo viên còn hạn chế trong việc thiết kế giáo án điện tử trong giảng dạy...

Vì vậy, Nghiên cứu quản lý HĐDH Mỹ thuật cho học sinh tiểu học huyện Vị Thủy, Tỉnh Hậu Giang”; bài viết đề xuất các biện pháp quản lý từ kết quả Nghiên cứu trên.

2. Kết quả Nghiên cứu

2.1. Quản lý HĐDH môn Mỹ thuật

HĐDH môn Mỹ thuật được hiểu là quá trình HS tích cực, tự giác tìm hiểu kiến thức hay luyện tập thực hành theo nhóm hoặc bằng hình thức cá nhân để lĩnh hội nội dung dạy học, qua đó hình thành và phát triển nhân cách dưới sự điều khiển của GV.

Quản lý HĐDH là quản lý một quá trình sự phạm đặc thù, nó tồn tại như là một hệ thống, bao gồm nhiều thành tố như: mục đích và nhiệm vụ dạy học, nội dung dạy học, PPDH và phương tiện dạy học, thầy với hoạt động dạy, trò với hoạt động học tập và KT - ĐG kết quả dạy học để điều chỉnh cho hiệu quả ngày càng tốt

hơn. Quản lý là hành động của người có trách nhiệm đối với một tập thể có mối quan hệ nhất định với vốn vật chất, nhằm tạo ra sự ổn định và sự phát triển (Đặng Quốc Bảo và Phạm Minh Giản, 2022).

Quản lý HĐDH môn Mỹ thuật là một nhân tố quyết định chất lượng dạy học của môn học này. Quản lý HĐDH môn Mỹ thuật sẽ giúp GV có kế hoạch cũng như việc tổ chức thực hiện các HĐDH môn Mỹ thuật được thực hiện đúng mục tiêu, yêu cầu, triển khai có chất lượng nội dung môn học. Quản lý HĐDH môn Mỹ thuật là QL trực tiếp các HĐDH diễn ra ở nhà trường nhằm đạt mục tiêu GD, bao gồm việc thực hiện mục tiêu, nội dung chương trình dạy học; QL việc đổi mới PPDH, việc sử dụng CSVC, thiết bị dạy học môn Mỹ thuật; QL hoạt động dạy của GV và hoạt động học của HS trong môn Mỹ thuật; QL việc kiểm tra, đánh giá cho phù hợp chương trình, phương pháp giảng dạy và yêu cầu của môn Mỹ thuật. Như vậy, tác giả hiểu:

2.2. Thực trạng quản lý HĐDH môn Mỹ thuật cho học sinh ở các trường tiểu học Huyện Vị Thủy, Tỉnh Hậu Giang

Tác giả tiến hành khảo sát, việc khảo sát được tiến hành tại 08 trường tiểu học trên địa bàn huyện Vị Thủy kết quả như sau:

Mặt mạnh

Công tác quản lý HĐDH Mỹ thuật cũng được thực hiện theo quy trình: Lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo thực hiện và đánh giá kết quả thực hiện.

CBQL và GV ở các trường đã quan tâm và có nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng, vai trò và ý nghĩa của HĐDH môn Mỹ thuật và quản lý HĐDH môn Mỹ thuật, đã có những biện pháp thiết thực nhằm nâng cao chất lượng HĐDH môn Mỹ thuật trong trường tiểu học huyện Vị Thủy, tỉnh Hậu Giang. CBQL ở các trường tiểu học có khả năng thiết kế và tổ chức các HĐDH môn Mỹ thuật cho HS trong đó biết vận dụng và phối

hợp tốt các phương pháp, HTDH nhằm phát huy tính tích cực, chủ động trong cho HS trong tiết học để nâng cao khả năng tiếp thu kiến thức mới cho HS.

Hiệu trưởng đã xác định được rõ những điểm mạnh, điểm yếu, xác định rõ các mục tiêu yêu cầu cần đạt, đã xây dựng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo thực hiện HDDH môn Mĩ thuật; Kế hoạch HDDH môn Mĩ thuật đã đáp ứng yêu cầu cơ bản về mục tiêu, nội dung dạy học. Công tác tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra cũng đã được quan tâm thực hiện.

Hạn chế

Nội dung DHMT, đã triển khai các nội dung DHMT nhưng tần suất chưa đồng đều. Một số nội dung dạy học cần thiết vẫn chưa được tiếp cận với HS. Việc lựa chọn các nội dung dạy học phù hợp được đưa vào triển khai trong HDDH Mĩ thuật và các điều kiện CSVC phục vụ cho hoạt động cũng là những khó khăn gặp phải khi thực hiện nội dung dạy học trong chương trình.

Phương pháp DHMT chưa được khai thác đúng mức để hình thành hành vi đúng mẫu và thói quen hành vi cho HS.

Về quản lý HDDH Mĩ thuật, khâu lập kế hoạch DHMT chưa thể hiện tính hiệu quả rõ rệt, tổ chức thực hiện kế hoạch DH Mĩ thuật, chỉ đạo thực hiện kế hoạch, đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch chưa có sự thống nhất, đồng bộ về mặt quy trình, chưa có sự cải tiến qua từng giai đoạn. Hệ thống tiêu chí, các công cụ đánh giá và các thang đo phù hợp để đánh giá kết quả của thực hiện HDDH Mĩ thuật cũng chưa được hoàn thiện.

2.3. Các biện pháp quản lý HDDH môn Mĩ thuật cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Vị Thủy, tỉnh Hậu Giang

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV Mĩ thuật về tầm quan trọng của quản lý HDDH Mĩ thuật cho học sinh tiểu học.

Biện pháp này nhằm giúp CBQL, GV Mĩ thuật hiểu rõ tầm quan trọng của quản lý HDDH Mĩ thuật cho HS, hiểu rõ tầm quan trọng của việc thực hiện mục tiêu xây dựng nguồn nhân lực trong tương lai.

Việc nâng cao nhận thức trong việc tham gia các HDDH MT cho CBQL và GVMT là yếu tố giữ vai trò quan trọng quyết định chất lượng HDDH môn Mĩ thuật cũng như chất lượng GD toàn diện trong nhà trường. Khi nhận thức đúng về vấn đề dạy học môn Mĩ thuật càng sâu sắc góp phần nâng cao năng lực chuyên môn cho GV, càng giúp GV thấy được trách nhiệm của mình trong công tác huy động các nguồn lực tham gia vào các HDDH môn Mĩ thuật ở trường tiểu học sẽ càng thuận lợi hơn, mang đến những tác

động tích cực hơn cho HDDH môn Mĩ thuật.

Nhận thức và năng lực thực hiện nhiệm vụ luôn là yếu tố quan trọng, quyết định thành công. Chính vì thế, biện pháp “Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV Mĩ thuật nhận thức về tầm quan trọng của quản lý HDDH Mĩ thuật” là biện pháp trước tiên và quan trọng nhất trong quản lý HDDH Mĩ thuật ở trường tiểu học huyện.

2.3.2. Đổi mới lập kế hoạch DHMT cho học sinh tiểu học

Biện pháp này nhằm tạo cơ sở để thực hiện HDDH Mĩ thuật cho HS một cách có hệ thống, bài bản và đạt hiệu quả cao. Nâng cao chất lượng DHMT cho HS, góp phần giúp HS vận dụng được kiến thức đã học vào công việc.

Khi kế hoạch HDDH Mĩ thuật cho HS được lập một cách khoa học, hiệu quả, phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và HS sẽ giúp việc thực hiện HDDH Mĩ thuật cho HS được triển khai một cách có hệ thống, mang tính khoa học và đạt hiệu quả cao. Điều này góp phần giúp HS hình thành và phát triển những thói quen học tập tích cực. Tạo cơ sở để thực hiện HDDH Mĩ thuật cho HS đạt hiệu quả cao.

Đổi mới về mục tiêu và yêu cầu cần đạt được của kế hoạch HDDH Mĩ thuật. Đổi mới về nội dung của kế hoạch HDDH Mĩ thuật, cụ thể: Nội dung của kế hoạch HDDH Mĩ thuật cần được lựa chọn phù hợp với đặc điểm và năng lực của từng HS. Nội dung của kế hoạch HDDH Mĩ thuật cần được xây dựng một cách logic, khoa học, đảm bảo tính liên thông, kế thừa giữa các nội dung. Nội dung của kế hoạch HDDH Mĩ thuật cần được cập nhật, bổ sung thường xuyên theo sự phát triển của xã hội.

2.3.3. Tổ chức bồi dưỡng năng lực tổ chức HDDH Mĩ thuật cho ĐNGV

Biện pháp này giúp đội ngũ gv có năng lực tổ chức tốt các HDDH Mĩ thuật cho HS.

Để bồi dưỡng năng lực cho đội ngũ GV tham gia DHMT cho HS cần:

- Tổ chức các đợt tập huấn nâng cao năng lực cho GV về kiến thức và hiểu biết trong thời kỳ mới.

- Nâng cao kỹ năng DHMT cho GV thông qua sử dụng PPDH tích cực và các kỹ thuật dạy học: Phương pháp dạy học giải quyết vấn đề, phương pháp động não, PPDH theo nhóm, phương pháp dạy học tình huống; các kỹ thuật dạy học hỏi đáp.

- Bồi dưỡng và phát triển kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục tích hợp DHMT cho S như hoạt động tập thể, tạo dựng tình huống mô phỏng để HS suy nghĩ và ứng xử giải quyết vấn đề.

- Bồi dưỡng cho GV năng lực thay đổi hành vi và

thói quen chưa tốt đã hình thành ở thực tập sinh.

- Bồi dưỡng cho GV kỹ năng vận dụng phối hợp các phương pháp, biện pháp giáo dục nhằm phát huy tính tích cực của HS.

2.3.4. *Đẩy mạnh công tác chỉ đạo thực hiện HĐDHMT cho học sinh*

Biện pháp này giúp CBQL duy trì kỷ cương, nề nếp dạy và học Mỹ thuật, tránh sự tùy tiện, gộp hoặc cắt xén chương trình, nội dung dạy học. Nhằm xây dựng môi trường giao tiếp, sự tương tác giữa GV – HS, HS – HS, đảm bảo phát huy tính tích cực, tự giác trong học tập của HS phát triển kỹ năng ngôn ngữ, phẩm chất, năng lực của HS. Đảm bảo hai mặt của quá trình DHMT có sự hoà hợp để nâng cao hiệu quả quản lý HĐDHMT.

Xây dựng môi trường sư phạm với tinh thần trách nhiệm cao, góp phần kiểm soát chất lượng DHMT của trung tâm. CBQL qua đó nắm bắt được các yếu tố liên quan đến HĐDHMT, chất lượng DHMT để có những quyết định quản lý phù hợp.

Đẩy mạnh chỉ đạo hoạt động học tập Mỹ thuật góp phần nâng cao năng lực giao tiếp Mỹ thuật của HS, chất lượng giáo dục đào tạo của trung tâm. Đáp ứng nhu cầu học tập cao

Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của CBQL, giáo viên, phụ huynh của HS về việc DHMT. CBQL, GV, phụ huynh cần nhận thức được tầm quan trọng của DHMT cho HS, từ đó có trách nhiệm tham gia vào quá trình dạy học. Cụ thể:

Cán bộ quản lý cần nâng cao nhận thức về mục tiêu, nội dung, PPDHMT. Cán bộ quản lý cần nắm vững mục tiêu, nội dung, PPDHMT để xây dựng kế hoạch chỉ đạo thực hiện DHMT một cách khoa học, hiệu quả.

Giáo viên cần được tập huấn, bồi dưỡng về việc dạy học và có năng lực DHMT một cách hiệu quả.

Phụ huynh cần phối hợp với trung tâm trong việc DHMT bằng cách thường xuyên quan tâm, nhắc nhở con cái học bài, chuẩn bị bài đầy đủ.

Chỉ đạo công tác giảng dạy; Chỉ đạo việc học tập: Chỉ đạo xây dựng nề nếp, thói quen học tập Mỹ thuật cho HS, giúp cho HS có ý thức tự điều chỉnh hoạt động học tập của mình, đảm bảo quá trình học tập Mỹ thuật và đảm bảo hiệu quả học tập

2.3.5. *Chủ trọng kiểm tra, đánh giá kết quả thực hiện HĐDHMT cho học sinh*

Biện pháp này giúp các nhà quản lý, GV có căn cứ để điều chỉnh kế hoạch, PPDHMT cho HS, từ đó nâng cao chất lượng DHMT cho HS.

Đánh giá được chất lượng DHMT cho HS. Điều này giúp các nhà quản lý, GV nắm được mức độ hình

thành, phát triển kiến thức Mỹ thuật của HS, từ đó có biện pháp bồi dưỡng, rèn luyện Mỹ thuật cho HS.

Đánh giá được kết quả DHMT cho HS. Điều này giúp các nhà quản lý, GV đánh giá được hiệu quả của việc DHMT cho HS, từ đó có biện pháp nâng cao hiệu quả DHMT cho HS.

Công tác KT – ĐG HĐDHMT Mỹ thuật nhằm xem xét thực tiễn việc thực hiện các nhiệm vụ DHMT, đánh giá đúng thực trạng quá trình DHMT ở trường. Từ đó, khuyến khích những nhân tố tích cực, phát hiện những sai lệch và đưa ra những quyết định điều chỉnh, giúp các đối tượng hoàn thành nhiệm vụ, mục tiêu DHMT đã xác định.

3. Kết luận

Dạy học môn Mỹ thuật ở trường tiểu học là một trong những nhiệm vụ quan trọng nhằm giúp HS sử dụng Mỹ thuật đạt hiệu quả trong cuộc sống và học tập tốt các môn học và HĐGD khác, đồng thời bồi dưỡng tư tưởng, tình cảm để phát triển về tâm hồn, nhân cách cho HS.

Công tác quản lý HĐDHMT các trường tiểu học ở huyện Vị Thủy, Tỉnh Hậu Giang trong những năm gần đây đã đạt được những kết quả nhất định. Đội ngũ CBQL và GVMT đã nhận thức đúng đắn về vai trò của môn Mỹ thuật trong HĐDHMT môn Mỹ thuật thông qua việc thực hiện tốt các mục tiêu, nội dung chương trình môn Mỹ thuật trong quá trình giảng dạy của GV nhằm đảm bảo sự phát triển các năng lực, phẩm chất, nhân cách HS, đã thể hiện vai trò chủ đạo, thực hiện nội dung chương trình, khai thác nội dung dạy học, thực hiện mục tiêu, Qua kết quả nghiên cứu thực trạng, tác giả đề xuất 5 biện pháp quản lý HĐDHMT Mỹ thuật cho HS. Các biện pháp này có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, bổ sung cho nhau, thống nhất biện chứng với nhau, đồng thời các biện pháp đều được đánh giá về tính cần thiết và tính khả thi cao trong việc thực hiện công tác HĐDHMT Mỹ thuật các trường tiểu học ở huyện Vị Thủy, Tỉnh Hậu Giang.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ Đảng (2013). *Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo...*
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Ban hành chương trình giáo dục phổ thông*, (Thông tư số: 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018). Hà Nội.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Ban hành điều lệ trường Tiểu học*. (Thông tư số: 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020). Hà Nội.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Ban hành Quy định đánh giá học sinh tiểu học*. (Thông tư số 27/2020 TT-BGDĐT ngày 04/9/2020)